

Intervju med Lars-Erik Öhrbom som 2008 bott på Odengatan 48 i 72 år

I gårdshuset på Odengatan 48 A bor en man som har en synnerligen unik erfarenhet av just Odengatan 48. Det är Lars-Erik Öhrbom som flyttade hit som tvååring 1936 med mamma, pappa och två äldre syskon. Lars-Erik har sedan dess varit Odengatan 48 trogen i hela sitt hittills långa liv och i år har han bott här i 72 år!

Det är väl värt att fira med denna intervju eftersom Lars-Erik har så mycket intressant att berätta och som vi andra har stor glädje av att få kännedom om.

Inflyttning år 1936

Familjen Öhrbom flyttade in i nuvarande tvättstugan som år 1936 bestod av en lägenhet på ett rum och kök. Vardagsrummet var tvättstugan och köket och en liten tambur var nuvarande soprum och ingång till lägenheten dörren mitt emot grannen på andra sidan nedre botten.

Inne i lägenheten fanns en kakelugn i rummet och en vedspis i köket samt en kopparbehållare som höll vattnet varmt, minns Lars-Erik. Mamman lagade mat på gasspisen och till den använde man gaspoletter som måste inhandlas i affären.

I denna lilla lägenhet bodde hela familjen, fem personer, och Lars-Erik minns att "det var svinkallt på morgonen" på vintrarna. På den här tiden fanns det minsann inga element så det som gav värme var kakelugnen och vedspisen. Lars-Erik minns hur pappa Öhrbom brukade hugga upp ved nere i källaren. Familjen var dock så lyckligt lottad att de hade en vattentoalett med högspolning.

Pappa Öhrbom arbetade på stenhuggeri i stan och han var också med som byggnadsarbetare den tid då Hässelby & Vällingby byggdes, berättar Lars-Erik stolt. Pappan var en stilig man som ombads att stå modell för statyn "Arbetaren" vilket han också gjorde. Statyn över den stolte arbetaren finns att skåda i Vasaparken vid hörnet av Norra Stationsgatan.

DÅ

På min fråga om vad Lars-Erik minns av gården berättar han att innan familjen kom dit hade det funnits en långa med brunmålade träbås som fungerade som hyresgästernas förråd utmed muren mot 46;ans gård. Där fanns också ett utedass i form av en mulltoa. För soporna fanns endast en enda stor och ständigt stinkande soptunna vid båsen mot muren och tunnans tömdes i bästa fall en gång i veckan!

Båsen togs bort 1949-50 och då gjordes ett cykellstall där. Det fanns också någon slags verkstad i källarlokalerna och man kunde titta ner från gårdens två bulliga fönster som man även kunde gå på. Man kunde se hur det lyste och blixtrade därnerifrån och speciellt gårdens pojkar tyckte det var roligt att ligga på dessa fönster och titta ner i verkstan.

Portvakten Sondell bodde i en tvåa en trappa upp i gårdshuset med utsikt mot bakgården. På dagarna arbetade Sondell vid Spårvägen och på kvällen och helger var han en bra portvakt i våra hus. Han hade nycklar till alla lägenheter och kontrollerade vindar och källare. Han rensade också bort ovälkomna gäster från våra hus och gårdar. Pojkarna i husen spelade gärna fotboll på gården, vilket var förbjudet och det hände att en fönsterruta gick åt då och då. Då kom Sondell och försökte få reda på vem den skyldige var. Lars-Erik minns hur pojkarna höll ihop och inte berättade, men det slutade förstås alltid med att föräldrarna fick betala för nya fönsterrutor.

Lars-Erik minns att hans egen familj umgicks med Sondells som de fann mycket trevliga. Jag frågar vilka människor som bott i husen och gjort intryck på Lars-Erik. Då minns han kompisen Åke Benon och en känd svensk mästare i höjdhopp, troligen även Europamästare, vid namn Bengt Nilsson.

Vidare några kända författare som Sven Fagerberg som bodde 3,5 trappor upp på hö sida i gathuset och Per Wästberg högst upp i en tvåa i gårdshuset mot bakgården. (Även Olof Palme besökte då och då en partikamrat i gårdshuset på 70-talet. Obs Detta är intervjuarens anmärkning.)

Tvättinrättningen på Odengatan 48

I gathuset ½ trappa upp till vänster bodde de två systererna Eriksson som drev en tvättinrättning där. Lars-Erik minns mycket tydligt skyltarna med texten TVÄTTINRÄTTNING; en på deras dörr och en utanför porten.

Med glimten i ögat berättar Lars-Erik att den ena systern varje morgon vid samma tid kastade ut en slant till honom när han stod nedanför hennes köksfönster. Så sprang han iväg och köpte tidningen "Nya dagliga allehanda" som han stoppade ner i hennes brevlåda. För besväret fick han alltid 25 öre och för det kunde han ju köpa mycket, flera 5-öres kolar i godisaffären Kronan intill Cykelbjörk till exempel.

Ibland dök det upp en man som spelade positiv på gården och de boende som uppskattade detta slängde ut slantar som belöning inlindat i papper. Lars-Erik minns att mannen hade en liten apa på sitt positiv och det var roligt när han kom.

Åren går och Odengatan 48 förändras....

År 1974 bildades vår bostadsrättsförening Trädgårdsmästaren 8 efter långt och gediget förarbete.

I familjen Öhrbom var majoriteten för att köpa sin lägenhet och de fick möjligheten att flytta upp en trappa till en tvåa med utsikt över stora gården. De tyckte det verkade vara en jättebra idé att få vara med och bilda bostadsrättsförening. Men mamma Öhrbom var osäker och tveksam, hon ville inte flytta alls.

Men sedan slog de till och gladast av alla var Fru Öhrbom själv. Tänk! Först fem personer i en liten etta de hyrde och nu ägare av en stor tvåa. Mamma Öhrbom tyckte, berättar Lars-Erik att "hon hade kommit till himmelriket". Många av oss minns hur hon stödd på armbågarna ofta satt i fönstret och tittade ut över gården och log. De båda grundarna av föreningen Nils Witt & Anders Sjöberg talade ofta om att det var alldeles särskilt roligt att se just Fru Öhrboms stora lycka över den nya lägenheten.

Hon tyckte det var spännande att se folk som kom och gick och att få uppleva lyxen att ha ett eget sovrum.

I den tvåan har Lars-Erik bott sedan dess 1974 först tillsammans med mamman så länge hon var i livet och därefter själv. Lars-Erik pratar så varmt och innerligt positivt om Odengatan 48 och jag imponeras djupt av att han har bott här oavbrutet i hela 72 år . På min lite mer personliga fråga om varför han valt att stanna kvar här svarar han ;

” Jag tycker så mycket om Vasastan och har så många fina minnen härifrån. Jag har ju gått i skola både i Matteus och Johannes och när jag blev äldre gick jag på Handelshögskolans Mellanskola men slutade ett år före examen . Det var kanske dumt , men både min bästa kompis och föräldrarna tyckte att det var viktigt att skaffa sig ett ordentligt yrke ”.

Lars-Erik stannade helst kvar på Odengatan 48

” Jag fick chansen genom en bekant att börja som sotarlärling och utbildade mig i på den tiden ganska hårda skolan till sotare. Efter det har jag varit sotare i hela mitt vuxna liv fram till pensioneringen för några år sedan. Så jag har gått och stått på många tak i innerstan men även i förorterna under årens gång. I ur och skur i kyla och i värme.

Jag hade en fästmö i många år men hon ville att jag skulle flytta hem till henne i förorten och det ville ju inte jag. Så det rann ut i sanden ” fortsätter Lars-Erik.

Han berättar också att han gillade närheten till Stadion eftersom han tyckte om att både spela och se på fotboll. Och i Plaskdammen, även kallad ” Plarran ” höll vi till mycket. På vintern åkte vi skridskor i dammen och tefat i backarna där. Vi hade mycket kul! Biografer fanns det gott om , tre stycken bara runt knuten och det var dessutom ett billigt nöje. Hade man tur hann man med två söndags - matinéer för bara 40 öre biljetten.

NU

Numera sitter Lars-Erik gärna varje morgon en stund på soffan utanför Auktionshuset Metropol och filosoferar. Han betraktar folklivet och tycker mycket om att se bortom vårt vackra Stadsbibliotek. Men innan dess tar han den dagliga promenaden runt i sina kära gamla kvarter.

Ja, det måste ha varit otroligt spännande att få vara med om förvandlingen och förändringen på Odengatan 48 genom åren. Vilken otrolig skillnad mot dåtidens mörka slitna hus, lägenheter och gårdar mot dagens Odengatan 48. För några år sedan lät vi lägga om taken på båda husen och trapphusen gjordes om anpassade till gamla tider med samma färg på alla dörrar , enhetligt och vackert.

Och under år 2005-2007 har hela den gamla gården borrats upp och lyfts bort och vi har fått en helt ny mycket smakfullt designad gård med omsorgsfullt valda blommor och grönt som skall fungera bra alla årstider. Dessutom har vi köpt balkonger som är stilenliga med gathusets två ursprungliga vädringsbalkonger och som förhöjer livskvaliteten för oss boende.

*Så det är mycket lätt att instämna i att det är alldeles fantastiskt bra att bo på just Odengatan 48 i Stockholm. **VARMT TACK till Lars-Erik Öhrbom** som berikat historiken för vår kära adress från alla boende genom*

Katarina Witt